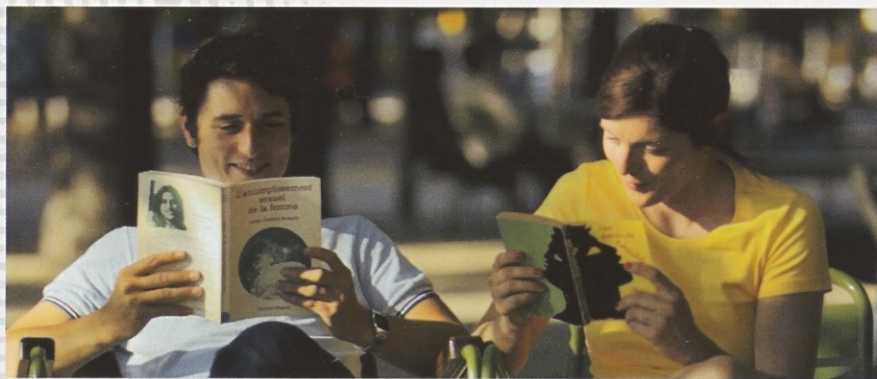




Razglasitev vojne

Ana Jurc

Zgodba o majhnem fantku s tumorjem na možganih in starših, ki se morata z njegovo diagnozo spopasti, ne zveni kot film, zaradi katerega bi se komurkoli mudilo v kino. A Valérie Donzelli svoj drugi celovečerec izpelje z dovolj novovalovskega šarma, da *Razglasitev vojne* (La guerre est déclarée, 2011) ni zgolj še ena solzava zgodba o »moči človeškega duha«. Gre za tako zelo prvoosebno pripoved, da skoraj meji na dokumentaristično dramo (s sicer močno stiliziranimi, koreografiranimi vložki): Valérie Donzelli in Jérémie Elkaim, ki igrata mlad par, soočen z ultimativno starševsko nočno moro, sta točno to preživela v resničnem življenju (in tudi njun sin Gabriel se na začetku in koncu pojavi kot 8-letni Adam, ki, kot nam film že v uvodnih prizorih nakaže, svojo fatalistično zdravstveno prognozo na koncu premaga).

Ko se Romeo (Jérémie Elkaim) in Juliette (Valérie Donzelli) na prvi pogled zaljubita na bučni pariški zabavi, ne moreta mimo simbolike, ki jo nosita v svojih imenih. »*Naju torej čaka nekakšna tragedija?*« se zasmeji Romeo, ko izve, kako je ime lepotici, ki jo je zagledal preko natrpane sobe. Še ve ne, kako prav ima. (Mlada ljubezen po francosko je, kot pokaže namerno karikirano sladkobna montaža njunih prvih mesecev, en sam filmski kliše voženj s kolesom in strastnih poljubov na avtobusnih postajah.) Kmalu se jima rodi Adam, ki nenehno joka, noče in noče shoditi in je nagnjen k projektilnemu bruhanju. Ampak kdaj pa še mladih staršev ni skrbelo, da je z njihovim malčkom nekaj narobe? Obisk pri specialistu

tokrat potrdi najhujše strahove: Adam je od svojih vrstnikov drugačen zato, ker mu na možgansko deblo pritiska srhljivo velik tumor. Maligen. In možnosti preživetja so približno desetodstotne.

In če bi v klasičnem »art« filmu iz strahu pred pretirano melodramo družina bolnika s smrtno obsodbo nad glavo sprejela v nemem šoku, se Donzellijeva glasnih čustev ne ustraši: Juliette histerično teka po bolnišničnih hodnikih, Romeo se sesede na kolena in telefon zaluča v steno, njegova mama se onesvesti na izhodu iz podzemne železnice in tako dalje. Ker je film posnet po resnični zgodbi, gledalca ne podcenjuje toliko, da bi zgodbo zastavil kot stopnjevanje do ene same ključne operacije, ki bo Adama bodisi rešila bodisi obsodila na smrt: boj z rakom je v resnici dolgotrajen proces, poln vzponov in padcev, in življenje pač nima vedno holivudskega vrhunca. Ko se izkaže, da bo Adam potreboval stalno hospitalizacijo, Romeo in Juliette iz rok izpustita svoji dotedanji življenji in se popolnoma posvetita negi sina; jasno to pomeni neznanjski, morda nevzdržen pritisk na zvezo. Zgodba med drugim tragikomično pretresa

družinske vrednote in postavi na tehtnico, koliko človeška razmerja v krizni situaciji pridobijo in koliko izgubijo, hkrati pa ni tirada proti zdravstvenemu sistemu. Niti enkrat se ne izkaže, kot se to v holivudskih filmih rado primeri, da je imel Juliettin »materinski čut« prav, medtem ko so jo strokovnjaki skušali odsloviti. Nevrokirurg Sainte-Rose (Frédéric Pierrot) je celo eden najbolj simpatičnih likov.

Razglasitev vojne kljub svoji neizbežno tragični tematiki ni moreč ali solzav film, najbrž predvsem zato, ker protagonistov ne obteži s svetniškim sijem, pač pa jima dovoli kontradiktorna čustva, od naveličanosti nad bolnišnično monotonostjo (»*Zakaj moram biti tukaj, če je pa zunaj lep, sončen dan?*« se drzne glasno vprašati Romeo), do trenutkov razigrane sproščenosti in katarzično obešenjaškega humorja: »*Najbolj se bojim, da bo moj sin preživel, a bo ostal slep in gluhi. Ali pa slep in gluhi in nem. Še huje, slep in gluhi in nem in pritlikavec. Pa gej in črnc. Ki je za piko na l še skrajno desničarski utrganec.*«

Montaža Pauline Gaillard, ki veliko pripomore k presenetljivo optimističnemu tonu filma, ohranja poskočen ritem pripovedi; številni dinamični posnetki junakov med vožnjo, tekom ali kolesarjenjem po pariških ulicah so odkrit pomežik francoskemu novemu valu. Obenem je tu vsevedni pripovedovalec, ki poskrbi za manjkajoče detajle zgodbe, premišljena glasbena podlaga, ki inkorporira tako Ennia Morriconeja kot Vivaldija in Laurie Anderson, ter drugi pravilni vložki, ki rahlo brišejo mejo med resničnostjo in fikcijo.

Donzellijeva pusti vtis tako pred kamero kot za njo: očitno je, da sta med protagonistoma resnična kemija in intimnost, ki ju ni bilo treba zaigrati. *Razglasitev vojne* je globoko osebna in iskreno ganljiva zgodba, ki pa obenem preseneti z umetniško svežim, stilsko nenatrpnim prikazom že videne tematike, ki se ne zateka k očitnim prijemom in ki uspe šarm klasične francoske kinematografije pripeljati v 21. stoletje.

